

OMBUDSMANI ZA ZABRANU FIZIČKOG KAŽNJAVANJA DETETA U BIH

DECU TREBA VASPITAVATI STRPLJIVO I BEZ NASILJA

Ne postoji jedinstven recept za odgajanje koji se može primeniti na svu decu u svim situacijama, ali roditelji treba da izbegavaju sve postupke koji su štetni za decu i koji dugoročno nemaju efekta.

SMATRAJU TO U instituciji Ombudsmana za ljudska prava BiH, koja je juče predstavila specijalni izveštaj „Zabrana fizičkog kažnjavanja deteta u BiH“, pripremljen uz podršku Unicefa.

Ombudsmeni kažu da je fizičko kažnjavanje odraslih zabranjeno i kažnjivo u svim situacijama i sredinama, a dece uglavnom samo u ustanovama obrazovanja i vaspitanja, socijalne brige i ustanovama za izvršenje krivičnih sankcija. Oni, između ostalog, ističu da ne mogu prihvatiti da naše društvo čak i odobrava kada se deca izlažu nekom obliku fizičkog napada ili nasrtaja, povređivanja ili zastrašivanja radi kažnjavanja ili disciplinovanja.

- Dobre roditeljske veštine su uče i stiču, a roditeljska ljubav ne znači davanje potpune i neograničene slobode. Bilo bi dobro da roditelji nastoje da kritikuju i disciplinuju ponašanje svog deteta, a ne samo dete ili njegovu ličnost - smatraju u ovoj instituciji.

Rezultati istraživanja ukazuju na to da se slučajevi fizičkog nasilja nad decom u BiH prijavljuju, ali je pretpostavka da u

praksi slučajeva fizičkog kažnjavanja koje primenjuju roditelji ili druge odrasle osobe ima mnogo više.

- Svesni da izričita zabrana fizičkog nasilja nad decom u široj i stručnoj javnosti izaziva dosta ra-

sprava i polemike, Ombudsmeni bez obzira na to žele da upozore nadležna tela da što pre treba, kroz zakonske norme, zabraniti fizičko kažnjavanje deteta u porodici. Neophodno je da se zabrana jasno definiše i sankcioniše - navodi se u ovom izveštaju, te konstatuje da je reč obavezama koje moramo ispuniti uvažavajući međunarodne standarde, te da se smatra da fizičko kažnjavanje ima štetne posledice po dete.

Kako ističu, u BiH fizičko kažnjavanje dece još nije adekvatno tretirano, te pojedini porodični zakoni moraju da se menjaju i dopune.

Postoje i nefizički oblici kažnjavanja, kada se deca vređaju, omalovažavaju i zastrašuju, ignorišu, ponižavaju, koji su okrutni i ponižavajući

Fizičko kažnjavanje dece je, naime, zabranjeno u RS, dok u FBiH i Brčko distriktu ne postoji jasna zakonska zabrana takvog kažnjavanja u porodici.

Ombudsmeni smatraju i da nije dovoljno doneti zakone, već da je to samo prvi korak u stvaranju okruženja u kojem će se poštovati detetovo ljudsko dostojanstvo i pravo na zaštitu od ugrožavanja psihičkog i fizičkog integriteta, kakvu imaju i odrasli.

- Istovremeno se mora raditi i na podizanju svesti o pozitivnom i odgovornom roditeljstvu. Za primenu zakona neophodno je da se pripremi teren i sistemski podrška porodici radi nenasilnog rešavanja problema i izbora alternativnih oblika disciplinovanja deteta - navode iz institucije Ombudsmana.

Ističu, međutim, da zabrana fizičkog kažnjavanja deteta ne znači zabranu odgajanja i disciplinovanja deteta, nego zahteva nove metode, te strpljivo i dosledno postavljanje granica. **V.M.**

NAJČEŠĆE PRIJAVLJUJU RODITELJI

U RS je za prethodne dve godine evidentirao 55 slučajeva fizičkog kažnjavanja 56 dece od strane odraslih, podaci su MUP-a RS. Najviše je dece starosti do 14 godina, a zatim onih starosti od 16 do 18 godina. Najčešće su slučajeve prijavljivali roditelji, a mnogo ređe škole, sama deca, medicinske ustanove, centri za socijalni rad itd. U 39 slučajeva podneti su izveštaji o počinjenom krivičnom delu, a u 14 slučajeva zahtevi za pokretanje prekršajnog postupka.